

Slovensko-český klub, z. s.

Výročná správa za rok 2018

Schválená Výkonným výborom Slovensko-českého klubu, z. s.
27. 6. 2019

1. Činnosť v roku 2018 - zoznam aktivít

Rok 2018 bol pre Slovensko-český klub, z. s., v znamení stého výročia vzniku ČSR, 25. Výročia vzniku samostatných ČR a SR, 50 výročia Pražskej jari, vedenej Slovákom Alexandrom Dubčekom, a tiež v znamení už plne stabilizovanej a stále sa rozširujúcej prevádzky Slovenského domu v Prahe. A súčasne samozrejme v znamení už tretej dekády fungovania Slovensko-českého klubu, časopisu Slovenské dotyky, Magazínu Slovákov v ČR i cyklu cyklu Dni slovenskej kultúry po ČR. Teda v znamení noviniek i stability.

Zriadenia a prevádzka Slovenského domu v Prahe - to je najdôležitejší projekt slovenskej národnostnej minority v Českej republike od jej konštituovania v roku 1993, obsahom ktorého je zriadenie kultúrneho centra, Slovenského domu v Prahe (prepojené priestory na dvoch podlažiach neobarokového domu), po ktorom sa roky márne volalo a aký majú všetky porovnateľné slovenské komunity v okolí okrem tej najpočetnejšej v Česku, na prestížnej adrese na Soukenickej ulici č. 3 v Prahe 1 v priamom susedstve Náměstí Republiky. Priestory po rozsiahlej rekonštrukcii zahŕňajú aj multifunkčnú sálu, ktorá v podobe divadelnej sály či kinosály pojme 110 divákov, ktorá však môže slúžiť aj pre nácvik folklórnych či divadelných súborov, na vzdelávacie účely s lavicami či na spoločenské účely so stolovou úpravou atď., rovnako zahŕňa foyer, šatňu, sklad, ale aj prijímaciu recepciu/galériu a kancelárske priestory, ako aj priestory pre potreby šatne folklórnych súborov so sprchami a na uskladnenie krojov, ako aj priestory pre knižnicu a archív. Slovensko-český klub sa stal vlastníkom priestorov za mimoriadne výhodných a neopakovateľných okolností (z vlastných prostriedkov) a tieto po rekonštrukcii poskytuje aj všetkým ostatným slovenským spolkom a inštitúciám, ktoré o to prejavia záujem. Je to obrovský posun pre fungovanie slovenskej krajanskej komunity v Prahe a v Česku. Poslednú tehlu Slovenského domu v Prahe poklepali prezidenti SR a ČR Miloš Zeman a Ivan Gašparovič, rekonštrukcia sa uskutočnila s podporou MK ČR a Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí. Od októbra 2014 sa tam konali akcie, v rokoch 2015, 2016 a 2017 i 2018 už celoročne, so stále narastajúcim počtom, v roku 2018 aj s ohľadom na štátoprávne výročia, zmienené vyššie.

Aj v roku 2018 udržal klub - za cenu značných obetí a úsporných opatrení - vydávanie časopisu Slovenské dotyky, Magazínu Slovákov v ČR. Úsporné opatrenia sa museli realizovať, a to i v podobe dvojčísiel a pod. V roku 2018 navyše došlo k tomu, že začal časopis Korene, vydávaný Obcou Slovákov v ČR, vychádzať formou prílohy časopisu Slovenské dotyky.

Úspechom je rozhodne aj udržanie a rozvoj tradičných aktivít ako Dni slovenskej kultúry po ČR (v 15 mestách ČR) alebo Komplexný program kultúrnych aktivít slovenskej národnostnej menšiny v ČR, oboje však značne podfinancované. Podobne ďalší ročník veľkorysého projektu Slovenské výstavy pre Prahu 1. Úplne neustali ani vydavateľské projekty, hoci museli byť tiež obmedzené.

Slovensko-český klub vznikol s cieľom udržiavať a zvyšovať úroveň česko-slovenských vzťahov. Zvláštny dôraz samozrejme kladie na potreby Slovákov v Českej republike, ktorých združuje predovšetkým. Členmi klubu je však aj celý rad osobností spoločenského a kultúrneho života v Česku i na Slovensku, ktorí stále dovidia ponad riekou Moravu.

Časopis Slovenské dotyky sa neobmedzuje len na slovenskú tematiku v Českej republike, hoci je neobyčajne rozsiahla a zaujímavá, ale venuje sa česko-slovenským vzťahom vo všetkých

oblastiach. Predstavuje osobnosti akokoľvek spojené s oboma našimi krajinami, mapuje život spoločnosti v ČR a SR, vrátane politiky, histórie, legislatívy, medzištátnych vzťahov, neziskového sektoru, či školstva. Veľmi podrobne sa venuje česko-slovenským kultúrnym vzťahom nech už ide o divadlo, film, hudbu, alebo slovesné umenie. Tradíciou sa už stalo vydávanie prílohy Literárne dotyky, ktorá si získala značnú prestíž v českej i slovenskej spisovateľskej obci. Obsahom projektu bolo aj v roku 2018 pokračovanie vo vydávaní kvalitného a osvedčeného časopisu slovenskej národnostnej menšiny – Slovenských dotykov, Magazínu Slovákov v ČR. Časopis vychádza v tejto podobe od roku 1996 a okrem čias svojho vzniku sa práve v posledných rokoch kvôli drastickému zníženiu dotácie potýkal s najťažším obdobím svojej existencie. Napriek tomu na rozdiel od iných periodík neprerušil svoje vydávanie, vydavateľ siahol hlboko do vlastných rezerv na hranici možností.

Cieľom bolo naďalej napĺňať potreby slovenskej menšiny v ČR. Časopis napomáha udržať identitu, osobitne jazyk, ale aj informovať o dianí v menšine a v oblastiach života spoločnosti, ktoré sa jej týkajú. Časopis teda nielen zachytáva dianie v slovenskej menšine v ČR, ale vytvára aj priestor pre artikulovanie názorov autorov z jej prostredia a tiež mapuje česko-slovenské vzťahy vo všetkých oblastiach. Časopis vykazuje najvyššiu čítanosť zo všetkých slovenských periodík vychádzajúcich v ČR, vychádza aj s jazykovou či literárnou prílohou, na profesionálnej úrovni. Zameriava sa na otázky kultúry, histórie, školstva a menovite aj literatúry a divadla.

Za hlavný prínos pre slovenskú menšinu, ale aj pre majoritnú spoločnosť so záujmom o česko-slovenské vzťahy považujeme vzhľadom na zameranie na regionálne témy aj distribúciu do nových regiónov oslovenie dosiaľ neaktivizovaných zložiek slovenskej národnostnej menšiny v ČR, čo považujeme za veľmi dôležité. Čitateľom časopis umožňuje udržiavať si identitu, čím napomáha napĺňať ciele menšinového zákona, rámcového dohovoru o ochrane práv národnostných menšín i celej štátnej politiky v tejto oblasti. Udržiadaním slovenského jazyka bude mať projekt prínos aj pre implementáciu Európskej charty regionálnych či menšinových jazykov. Okolo časopisu sa slovenská menšina aj organizuje – vid' vznik Klubov slovenských dotykov v rôznych mestách, z ktorých niektoré sú aj registrované na MV ČR ako občianske združenia, napríklad v Brne, Českých Budějoviach či na Vysočíne.

Disponujeme skúsenou redakciou, mimoriadnym okruhom spolupracovníkov, redakčnou radou, vybudovanou infraštruktúrou. Jediný, avšak kľúčový problém, sú klesajúce dotácie, ktoré zásadne komplikujú vydávanie časopisu a reálne už ohrozujú jeho existenciu. To sme písali aj minule, odvtedy sa situácia ešte drasticky zhoršila.

Znalosť slovenčiny sa vytráca ako u najmladšej českej generácie (pasívny bilingvizmus), a to najmä kvôli jej absencii v elektronických médiách a školstve, tak u veľkej časti detí, ba i starších zo slovenskej menšiny. Na tento problém reagoval projekt „Rozumiete správne po slovensky?“. Jednak prílohami časopisu Slovenské dotyky, jednak rozhlasovým vysielaním o česko-slovenských, predovšetkým jazykových vzťahoch a jeho realizáciou na Rádiu Color/ Rádiu Ethno, ktoré vysiela jednak terestriálne z Prahy a Brna a tiež na internete, kde súčasne vzniká unikátna databanka - archív vysielaní.

Klub spolupracuje aj s oboma verejnoprávnymi médiami – televíziou i rozhlasom.

Slovensko-český klub vydáva knihy, ktoré sa zaoberajú rôznymi aspektami česko-slovenských vzťahov a zvlášť slovenského života v Českej republike. Časť z nich predstavuje osobnosti – príkladom môžu byť knihy profilov "30 Slovákov v České republice", 1997, či "Slovensko-české

osudy (100+1 osobnost české společnosti v České republice)", 2001. Další přinášají literární a výtvarnou tvorbu jednotlivých autorů. Slovensko-český klub vydává i publikace shrnné povahy. Spomenutí možno hoci antologie "Slovenská literatura v Praze 2000", 2000, „Pražské inspirácie slovenských spisovateľov (Praha v zrcadle Slovenské literatury)“, 2001, spolu so Slovenským literárnym klubom v ČR aj pendant „Rozdíly sblížíjí (Čeští spisovatelé o Slovensku)“, 2005, či s D+Gallery výpravnú výtvarnú publikáciu Čas v súvislostiach, 2005. Osobitnú zmienku si zasluhuje „Čítanka moderní slovenské literatury pro střední školy“, 2003, alebo zborník „Slovenský jazyk na české škole“, 2005, doplnený aj didaktickým CD-ROMom. Vynechať asi nemožno jediné dostupné samostatné české vydanie Proglasu, alebo celkom výnimočnú štúrovskú pentalogiu z pera Zdenky Sojkovej. Slovensko-český klub pomáha na svet aj ďalším knihám iných vydavateľov, vrátane titulov ako Valér Mikula a kol.: "Slovník slovenských spisovateľov", 1999. V roku 2008 vyšla výpravná veľkoformátová obrazová antológia Milana Jankovského a Jiřiny Diváckej Slovenská kresba a grafika, Zdenka Sojková: Česká otázka a slovenská otázka a zborník Visegrad – Terra Interculturalis, o rok neskôr o. i. obrazová publikácia Valérie Benáčkovej a ďalší diel heptalógie Zdenky Sojkovej. V roku 2010 vyšli publikácie Juraj Kuniak (preklad Jiří Dědeček): Nervus vagus a zborník Visegrad – Terra Interculturalis. Ako už bolo uvedené, v roku 2011 boli vydané publikácie – trojjazyčné vydanie Kytice K. J. Erbena (spolu s vyd. Práh a Úniou českých rusistů), Ján Smrek: Baccardi a zborník Visegrad – Terra Interculturalis. Takto sme pokračovali i v ďalších rokoch, v roku 2018 vyšiel zborník Naša / Vaša prvá republika.

Okrem toho klub vyvíja celý rad kultúrnych aktivít. Asi na prvom mieste treba zmieniť, že organizuje cyklus festivalov Dni slovenskej kultúry po Českej republike. Projekt je ako celok najväčšou slovenskou kultúrnou aktivitou na území Českej republiky. Jednotlivé festivaly prebiehajú v rozsahu od niekoľkých dní po mesiac a zahŕňajú od siedmich do niekoľkých desiatok podujatí z oblasti divadla, literatúry, hudby, výtvarného umenia, folklóru... Cyklus sa neustále rozširuje, v roku v roku 2011 sa uskutočnil v 15 mestách. Zmyslom cyklu je predstavovať slovenskú kultúru v regiónoch, kde je o ňu veľký záujem, avšak kam sa inak často ťažko dostáva. Slovensko-český klub organizuje cyklus spolu s miestnymi spoluorganizátormi vrátane regionálnych pobočiek klubu. Myšlienka sa zrodila na základe iniciatívy Kultúrnych služieb mesta Moravská Třebová. Mimoriadne renomé si získal aj festival v Českých Budějoviciach, kde sa jeho súčasťou stal aj Radničný bál, najväčší ples v južných Čechách, ktorý nadobudol česko-slovenský charakter. Popri vysokej umeleckej hodnote sa festivalom darí získavať veľkú návštevnosť, značnú mediálnu odozvu a spoločenskú úroveň. Opakovane sa na festivaloch zúčastnil prezident SR, ale tiež podpredseda vlády ČR, ministri, veľvyslanci, poslanci a senátori, hajtmani a samozrejme primátori a starostovia miest.

V roku 2018 sa cyklus opäť uskutočnil v pätnástich mestách. Hlavným organizátorom a koordinátorom festivalu bol opäť Slovensko-český klub, priamo mestá či mestské časti sú spoluorganizátorom v piatich prípadoch – v Č. Budějoviciach, M. Třebovej, Prahe 7, v Starom Meste pod Landštejnem a v Luhačovicach, v ďalších sú partnermi len v tom zmysle, že prispievajú finančne na realizáciu, v niektorých prípadoch ani to s odkazom na finančné možnosti. Tieto festivaly teda ležia z hlavnej, obrovskej časti na pleciah slovenskej menšiny a Slovensko-českého klubu, spoluorganizujeme ich s rôznymi regionálnymi partnermi aj partnerskými organizáciami slovenskej menšiny. Významnými partnermi sú miestne divadlá, galérie, knižnice, kultúrne služby či kultúrne domy. Projekt podporuje aj partnerské vzťahy medzi mestami v ČR a v SR, v niektorých prípadoch nadviazanie či obnovenie takejto

spolupráce inicioval (Kroměříž-Nitra, Jihlava-Trnava Královehradecký a Banskobystrický kraj, Plzeň a Banská Bystrica a pod.). Viaceré partnerské zmluvy sa podpisovali priamo na Dňoch slovenskej kultúry.

Harmonogram (15 samostatných festivalov):

Dni slovenskej kultúry v Českých Budějoviach – február

(hlavní partneri Štatutárne mesto České Budějovice, KD Metropol a Klub slovenských dotykov v Č. Budějoviach)

Dni slovenskej kultúry v Moravskej Třebovej – apríl

(hlavní partneri mesto Moravská Třebová a Kulturní služby města Moravská Třebová)

Dni slovenskej kultúry v Ostrave – máj

(hlavný partner Galerie Chagall)

Dni slovenskej kultúry v Táboře – júl

(hlavní partneri Muzeum Kodet a Premium Art)

Dni slovenskej kultúry v Prahe 3 – júl

(hlavní partneri MČ Praha 3, VZP a Galerie Orlická)

Dni slovenskej kultúry v Luhačoviach – august

(hlavný partner Mesto Luhačovice)

Dni slovenskej kultúry v Přerove – september

(hlavní partneri Ageum, Pohoda a aktuálne zakladaný Slovensko-český klub v Přerove)

Dni slovenskej kultúry v Královehradeckém kraji - september

(hlavní partneri Královehradecký kraj a Banskobystrický kraj)

Dni slovenskej kultúry v Jeseníku – október

(hlavní partneri Městská kulturní zařízení Jeseník, Kino Pohoda, Divadlo Petra Bezruče a Slovenský inštitút)

Dni slovenskej kultúry v Prahe 7 – október

(hlavní partneri MČ Praha 7, KD Vltavská, Studio ALTA a Divadlo Alfréd ve dvoře)

Dni slovenskej kultúry v Starom Meste pod Landštejnem – október

(hlavný partner Staré Mesto pod Lanštejnem)

Česko-slovenské dni v Plzni – október

(hlavní partneri Slovensko-český klub v Plzni, Slovenské informačné centrum v Plzni, Slovensko-česká spoločnosť, Synagogaconcerts, Obec Slovákov v Plzni a Slovenský inštitút)

Dni slovenskej kultúry v Kroměříži – október

(hlavní partneri mesto Kroměříž, Knihovna Kroměřížska a Společnost přátel Slovenska v Kroměříži)

Dni slovenskej kultúry v Lánoch - október

(hlavní partneri Muzeum T. G. Masaryka a CS Real)

Dni slovenskej kultúry v Brne – december

(hlavní partneri Masarykova univerzita (osobitne miestna slovakistika), Klub Slovenských dotykov v Brne, Obec Slovákov v Brne a FS Púčik a novovzniknutý spolok Slovenský dom v Brne)

Celkovo sa na projekte zúčastnilo cca 25.000 ľudí, prevažne príslušníkov slovenskej národnostnej menšiny, ale aj z majoritnej spoločnosti a ďalších menšín.

Slovensko-český klub organizuje už tradičné Slovenské salóny v Nostickom paláci, sídle Ministerstva kultúry ČR, ktoré sa rozšírili aj na ďalšie prestížne priestory v Prahe a ďalších mestách. Usporadúva i celý rad iných klubových večerov, takisto usporadúva výstavy, vrátane veľkých projektov ako „Slovenské výstavy pre Prahu“, ktoré prebiehajú v prestížnych priestoroch ako Mánes, Nová siň, Café galerie Černá labuť, ale aj Slovenský inštitút či Galerie Orlická. Z desiatok ďalších možno spomenúť hoci „Slovenské výtvarné leto v Prahe“, pravidelné „Salóny slovenských karikaturistov“. Klub spoluorganizoval aj v roku 2008 Česko-slovenský bál v Prahe i Česko-slovenský bál v Českých Budějoviciach (najväčší ples v Prahe i v južných Čechách). Klub organizuje tiež odborné semináre a konferencie, pamätná bola v roku 1999 konferencia o slovenčine a slovenských reáliách v českom školstve, usporiadaná spolu s MŠMT ČR, Univerzitou Karlovou a Veľvyslanectvom SR v Prahe, ktorá po prvý raz upozornila na stratu dvojjazyčnosti u českých detí.

Slovensko-český klub, z. s., vyvíja tiež legislatívne aktivity v ČR i SR. Sústreďuje sa na odstraňovanie akýchkoľvek bariér v česko-slovenských vzťahoch a odstraňovanie občas vznikajúcich problémov v tejto oblasti. V minulosti sa významným spôsobom podieľal na tvorbe noriem, ktoré umožnili získať dvojité občianstvo veľkým skupinám občanov v oboch republikách, predovšetkým väčšine Slovákov žijúcich v ČR a Čechov na Slovensku. Vďaka iniciatíve klubu sa podarilo odstrániť vtedy aktuálne hroziace problémy pri prezenčnej službe dvojitých občanov, vrátane vzájomného uznávania celej dĺžky služby a dokladov o nespôsobilosti, takzvaných „modrých knižiek“. Úspešné bolo aj úsilie Slovensko-českého klubu o to, aby sa uzavrela dohoda o zdravotnom poistení, ktorá by umožnila bezproblémový pobyt občana SR v Českej republike a naopak. Slovensko-český klub sa angažoval pri príprave viacerých právnych noriem, napríklad menšinového zákona v ČR, a to v orgánoch ako Rada pre národnostné menšiny vlády ČR, na pôde Parlamentu ČR a Národnej rady SR, na celom rade konferencií a prijatí, ako aj v širokom spektre médií. Aktívnu úlohu zohral pri umožnení občanom SR žijúcim v zahraničí voliť korešpondenčne, angažuje sa tiež v umožnení voliť i na zastupiteľských úradoch. Angažoval sa v diskusiách o režime na česko-slovenských hraniciach, pri ratifikácii Európskej charty regionálnych či menšinových jazykov, alebo každoročnej príprave grantových programov.

Klub koordinuje činnosť regionálnych pobočiek v jednotlivých českých a moravských mestách, vznikla aj jeho sesterská organizácia Slovensko-český klub v Slovenskej republike a Slovensko-český klub Bratislava.

Naozaj výnimočný objem aktivít v Slovenskom dome v Prahe mapujú Slovenské dotyky I príležitostné publikácie, web-platfomy a naše sociálne siete s mnohotisícovou skupinou fanúšikov (na Facebooku v roku 2018 dosiahol tento počet 32 tisíc, resp. 5 tisíc).

Jednorazovým bol project Miroslav Horníček 100, pripomínajúci osobnosť mimoriadneho herca a humorist z Plzne so značnými česko-slovenskými presahmi.

V roku 2018 sa konal aj project Slovenský dom v Prahe v jubilejnom roku 2018, obsahujúci rad podujatí k verejnoprávnym výročiam, prvý ročník Týždňa česko-slovenskej vzájomnosti s veľkorysým programom, v rámci ktorého sa konal aj Deň Prešovského samosprávneho kraja, project Naša / Vaša prvá republika v spolupráci s Katedrou stredoeurópskych štúdií FF UK v Prahe, ako aj project 100 rokov Česko-Slovenska oslávime folklórom. Štátoprávne výročia tak boli oslávené s veľkou dôstojnosťou.

2. Výsledok hospodárenia

Príjmy: 7.852.337,72 Kč

Výdavky: 7.850.020,93 Kč

Výsledok hospodárenia: 2.316,79 Kč

3. Analýza príjmov, vr. zoznamu dotácií na jednotlivé akcie

Príjmy od odběratelů služeb a úroky celkem 3.859,003,72 Kč

Dotace ze státního rozpočtu ČR: 2.305.000,- Kč

- Z toho MK ČR, OMA 1.280.000,- Kč
- MK ČR, ORNK (menšiny a výročí) 815.000,- Kč
- MŠMT ČR 210.000,- Kč

Příspěvky od orgánů samosprávy: 1.260.000,- Kč

- Z toho HLMP: 1.130.000,- Kč
- MČ Praha 1: 130.000,- Kč

Dary nadací, z podnikatelské sféry apod. -

Příjmy z členských příspěvků 25.200,- Kč

Další příjmy

dotace ze zahraničí (Úřad pre Slovákov žijúcich v zahraničí, NBS): 403.134,- Kč

- Z toho ÚSZZ 385.200,-
- NBS 17.934,-

4. Analýza výdavkov v rámci jednotlivých akcií a zhodnotenie jednotlivých akcií - vyúčtovania

5. Počet členov k 31. 12. 2018 – 652 (výberová organizácia) + 600 v spolkoch, ktoré sú kolektívnymi členmi Slovensko-českého klubu (nie pobočnými spolkami)

Túto výročnú správu schválil Výkonný výbor Slovensko-českého klubu na svojom zasadnutí dňa 27. 6. 2019.

V Prahe dňa 27. 6. 2019

Mgr. Naďa Vokušová,
predsedníčka